

Asia: VN/18653/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi digitaalisen alustatalouden toimijoiden tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetun lain sekä verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Ehdotus luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi digitaalisen alustatalouden toimijoiden tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetun lain sekä verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

Kiitän valtiovarainministeriötä mahdollisuudesta antaa lausuntoni 25.6.2025 saapuneen lausuntopyynnön liitteenä olleesta luonnoksesta otsikkoasiassa.

Luonnoksessa esitetään laajennettavaksi Suomeen raportoivien alustaoperaattoreiden velvollisuutta ilmoittaa tietoja alustan välityksellä toteutetuista myynti- ja vuokraustapahtumista Verohallinnolle. Raportointivelvollisuus koskisi Euroopan unionin jäsenvaltioissa asuvien myyjien ja Euroopan unionin jäsenvaltioissa sijaitsevien asuin- ja liikehuoneistojen, pysäköintipaikkojen sekä kiinteän omaisuuden lisäksi vastaavia tietoja, kun myyjä asuu tai mainittu omaisuus sijaitsee sellaisella Euroopan unionin ulkopuolisella lainkäyttöalueella, joka on sitoutunut vaihtamaan kyseisiä tietoja Suomen kanssa.

Esityksen tavoitteena on, että Suomi voisi osallistua automaattiseen tietojenvaihtoon digitaalisten alustojen välityksellä toteutetuista myynti- ja vuokraustapahtumista saaduista tuloista OECD:n monenkeskisen sopimuksen mukaisesti.

Suomi on 9.11.2022 allekirjoittanut monenkeskisen DPI-sopimuksen yhtenä 29 allekirjoittaneesta lainkäyttöalueesta. Monenkeskinen DPI-sopimus on tehty Euroopan neuvoston ja OECD:n veroasioissa annettavasta keskinäisestä virka-avusta laatiman yleissopimuksen nojalla.

Samanaikaisesti OECD-työn kanssa EU:ssa käytiin samansisältöistä keskustelua komission ehdotuksen pohjalta ja keskustelut johtivat DAC7 direktiiviin, jonka soveltaminen alkoi vuoden 2023 alusta ja direktiivin myötä EU:ssa on kerätty ja vaihdettu tietoja digitaalisilla alustoilla tapahtuvasta kaupankäynnistä vuoden 2023 tapahtumista alkaen. Sisällöllisesti DAC7 vastaa DPI-mallisääntöjä yhdessä sen laajennuksen kanssa joitakin yksityiskohtia lukuun ottamatta. DAC7:ssä raportoitavat tiedot on kuitenkin rajattu vain EU:ssa asuviin myyjiin ja EU:ssa sijaitsevaan kiinteään omaisuuteen.

Sivullisen tiedonantovelvollisuutta laajentavan DAC7:n voimaantulo on osoittanut digitaalisten alustojen välityksellä toteutetuista myynti- ja vuokraustapahtumista saaduista tuloista tapahtuvan tietojenvaihdon merkityksen. Direktiivin myötä Verohallinnon tiedonsaanti alustojen kautta saaduista tuloista on lisääntynyt merkittävästi.

Luonnoksessa esitetään muutettavaksi Lakia digitaalisen alustatalouden toimijoiden tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla sekä Lakia verotusmenettelystä.

Sääntelyn kohteena ovat ensisijaisesti digitaalisen alustatalouden toimijat (alustaoperaattorit) tiedonantovelvollisina. Näin ollen esityksen vaikutukset verovelvollisille ovat verraten vähäiset

Luonnoksessa esitettyjen muutosten on määrä tulla voimaan 1.1.2026.

Muutamia huomioita

Esitetty ilmiö, aihepiiri ja edelleen kehitettävä tiedonsaanti ja -vaihto ovat erittäin merkittävä verotusmenettelyä koskevan sääntelyn kohde.

Kansallisesti pääjohtaja Markku Heikura nosti julkisella ulostulollaan aiheen sekä potentiaalisen verotulojen menetyksen ja mittaluokan esiin useampi vuosi sitten.

Asiaan puututtiin nopeasti Verohallinnon päätöksellä ja samanaikaisesti ongelma tunnistettiin laajemminkin ja työ, johon edellä on viitattu, käynnistyi niin OECD:n kuin EU:n tasolla.

Globaalissa alustataloudessa ilmiön kokonaisvaltainen haltuun ottaminen luonnoksessa esitettyä kansainvälistä määrämuotoista tiedonsaantia ja -vaihtoa sekä niitä koskevan sääntelyn implementointia.

Luonnoksessa esitetty pohjautuu laajaan kansainväliseen valmisteluun, jonka myötä kansallisen lainsäätäjän liikkumavara jää nyt tarkasteltavana olevassa implementointi- ja säätämisvaiheessa melko vähäiseksi.

Sääntely perustuu direktiiviin ja OECD:n sopimukseen, jotka määrittelevät teknisluontoisen lainkirjoitustavan, joka on yleistynyt viime vuosina. Sen verolainopillisen tarkastelun ja arvioinnin tarkoituksenmukaisuus jää verraten vähäiseksi.

Kuten luonnoksen vaikutusarvioinnissa todetaan, esityksen vaikutukset kohdistuvat lähinnä Verohallintoon (ja mahdollisesti muihin viranomaisiin) sekä digitaalisen alustalouden toimijoihin kuten alustaoperaattoreihin, jotka ovat esitetyn sääntelyn perusteella tiedonantovelvollisia. Verovelvollisia koskevat vaikutukset ovat varsin vähäiset.

Luonnoksessa esitetyllä on selvä kytkentä myös kryptovaroja koskevan tiedonsaannin ja -vaihdon kysymyksiin. Niitä sääntelyä koskevaan hallituksen esitysluonnokseen allekirjoittanut on antanut lausunnon 11.8.2025.

Yhteenveto

HE-luonnoksen lainsäädäntöä koskeva esitys pyrkii ratkaisemaan tiedonsaannissa kansainvälisessä tietojenvaihdossa esiintynyttä ongelmaa aiempaa laajemmalla ja kattavammalla tavalla. Se tuo OECD:n sääntelyn ja EU:n direktiivin konkreettisena sisältönä jäsenmaiden implementoitavaksi kansalliseen verolainsäädäntöön. Mainittu sisältö jää vain vähäisessä määrin kansallisen lainsäätäjän päätettäväksi ja muutos on määrä toteuttaa nopeassa aikataulussa.

Toivon, että edellä esitettyjen pääkohtiin pitäytyvien kommenttien huomioon ottaminen auttaa kehittämään ja täsmentämään uudistusta. Luonnoksessa esitetyt muutokset saattavat aiheuttaa lisäksi muita uudentyyppisiä menettelyä koskevia ongelmia, joiden vaikutuksia ei sääntelyn teknisluontoisuudesta johtuen edellä esitetyissä kommentteissa ole juurikaan kyetty ennakoimaan.

Juha Lindgren